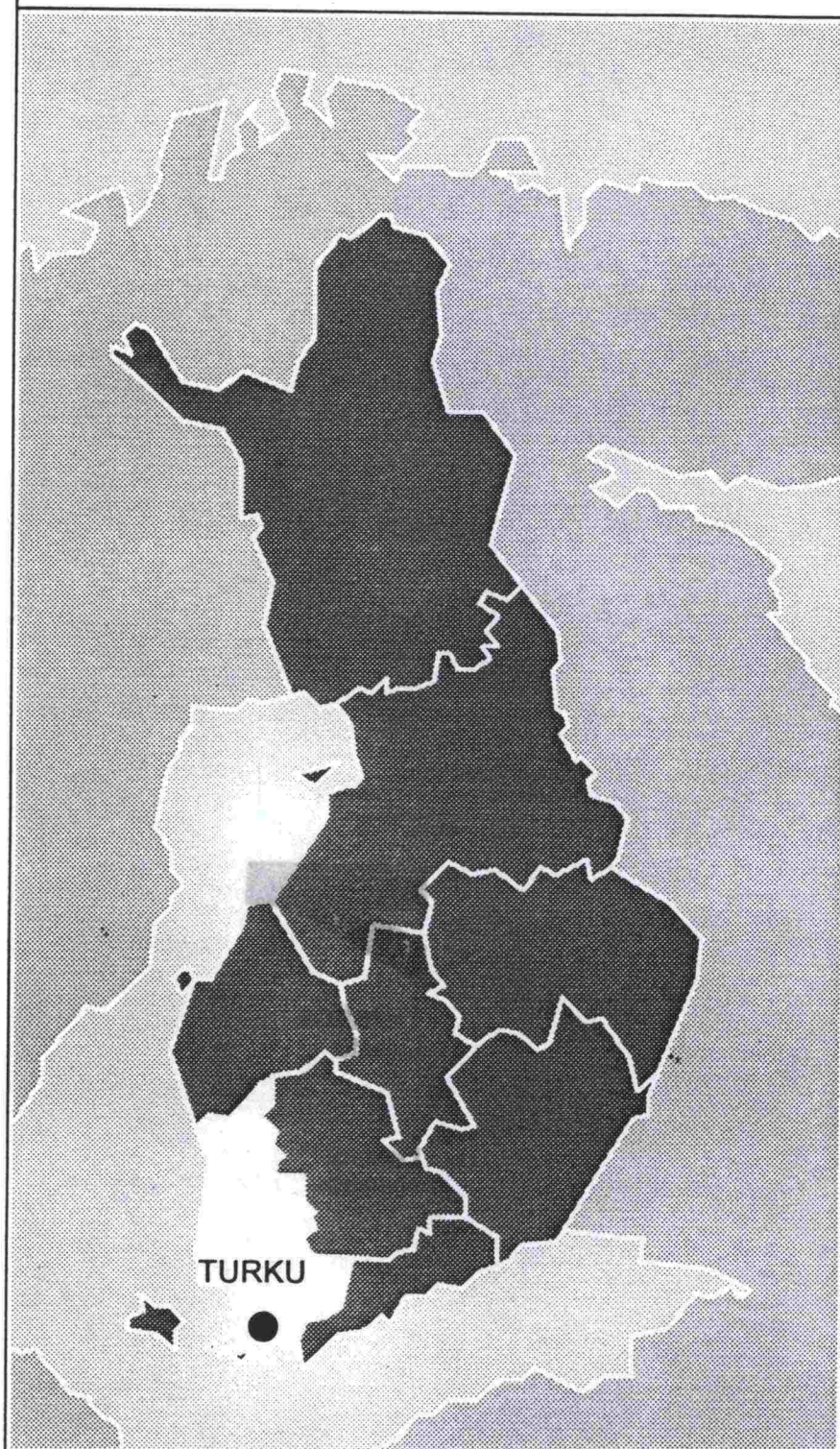




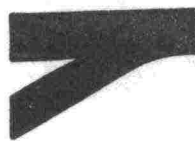
Tielaitos

Turun tiepiiri VUOSIKERTOMUS 1993



Kesäkuu 1994

08 TIEL / TUR



**Tielaitos
Kirjasto**

Doknro: 940623
Nidenro: 940864

TOIMINTA-AJATUS

Turun tiepiiri vastaa tielaitoksen tulosityksikkönä alueensa yleisistä teistä ja luo tienkäyttäjille turvallisen ja sujuvan liikenneympäristön tiestöllä. Toiminnan lähtökohtina ovat yhteiskunnan ja tienkäyttäjien tarpeet, joita piiri tyydyttää markkinahinnoin keskushallinnon kanssa sovittavassa laajuudessa ja tasossa. Piirin toiminnalliset tulostavoitteet ja toimintalinjat sopeutetaan tielaitoskokonaisuuteen.

TIEPIIRI PÄHKINÄNKUORESSA

	1993	1992
Piirin alue	Turun ja Porin lääni	Turun ja Porin lääni
Maakuntien liitot	Varsinais-Suomi ja Satakunta ja osa Pirkanmaasta	Varsinais-Suomi, Satakunta ja osa Pirkanmaasta
Kuntia	87, joista 17 kaupunkia	95, joista 17 kaupunkia
Alueen pinta-ala	20 720 km ²	23 600 km ²
Asukkaita	698 000	720 000
Yleinen tieverkko	8 553 km + ramppeja 43	9 626 km + ramppeja 41
Päällystysaste	70 % tiepituudesta, noin 97 % liikenteestä	68 % tiepituudesta, 96,5 % liikenteestä
Siltoja	1 654, joista painorajoitettuja 44	1 758, joista painorajoitettuja 63
Lautta- ja lossivälejä	23 = 33 km	22 = 32 km
Liikennesuorite	3 461 milj.autokm/vuosi	3 871 milj.autokm/vuosi
Vuorokausiliikenne	keskim. 1 109 autoa/vrk (vaihtelu 50-34 000)	keskim. 1 103 autoa/vrk (vaihtelu 50-34 000)
Pääkalusto	281, käyttöaste 55 %	313, käyttöaste 56 %
Vakinainen henkilöstö	968	1 010
Tuotot	889,3 Mmk	811,7 Mmk
Toimintakulut	778,6 Mmk	722,4 Mmk
Tilikauden tulos	95,8 Mmk	74,8 Mmk

TIEJOHTAJAN KATSAUS

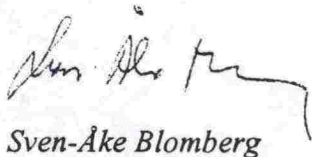
Koko kertomusvuonna vallinnut syvä lama vaikutti niihin ulkoisiin puitteisiin joissa tiepiiri toimii. Eräät vaikutukset olivat myönteisiä ja toiset kielteisiä. Kaiken kaikkiaan on kuitenkin todettava että vuosi oli tienpidollisesti varsin edullinen tuloksia tarkasteltaessa. Yleisten teiden liikennemäärissä mitattiin 1,7%:n lasku vuoden 1992 vastaavasta. Pääteillä liikenne pysyi suurinpiirtein ennallaan. Urakoissa ja konsulttitoimeksiannoissa hintataso laski kovan kilpailutilanteen takia huomattavasti. Negatiivisena asiana voidaan rekisteröidä lukuisat konkurssit, jotka vähentävät kilpailijoiden lukumäärää tulevaisuudessa. Myöskin kaluston kunto laski ulosmyynnin ja voimakkaasti vähentyneen uushankinnan takia. Nämä seikat tulevat vaikuttamaan työn hintatasoon vastaisuudessa korottavasti.

Vuosi 1993 oli tielaitoksen osalta muutosten käynnistämisvuosi, jolloin sekä keskitetysti että piiritasolla kuumeisesti valmistauduttiin toteuttamaan yhteiskunnan vaatimia uudistuksia sekä organisaatio- että toimintatasolla. Turun tiepiirissä valmistui uusi organisaatiomalli, joka tähtää sisäisen liikelaitostoiminnan käynnistämiseen laajasti piirin puitteissa. Samoin malli myöskin parantaa valmiuksiamme tulevaisuudessa markkinoida tuotteitamme ulkopuolisille käyttäjille. Uudessa organisaatiossa, joka otettiin käyttöön 1.1.1994, korostuvat sekä voimakas jako tilaajan ja tuottajan välillä että liikelaitostyyppisten palveluyksiköiden muodostaminen.

Koko organisaation kattavan laadunvarmistusjärjestelmän luominen aloitettiin tavoitteella parantaa sekä oman toiminnan kilpailukykyä että taloudellista tulosta. Laatujärjestelmän kehittämisessä toimi Turun tiepiiri laitokssamme pilottina.

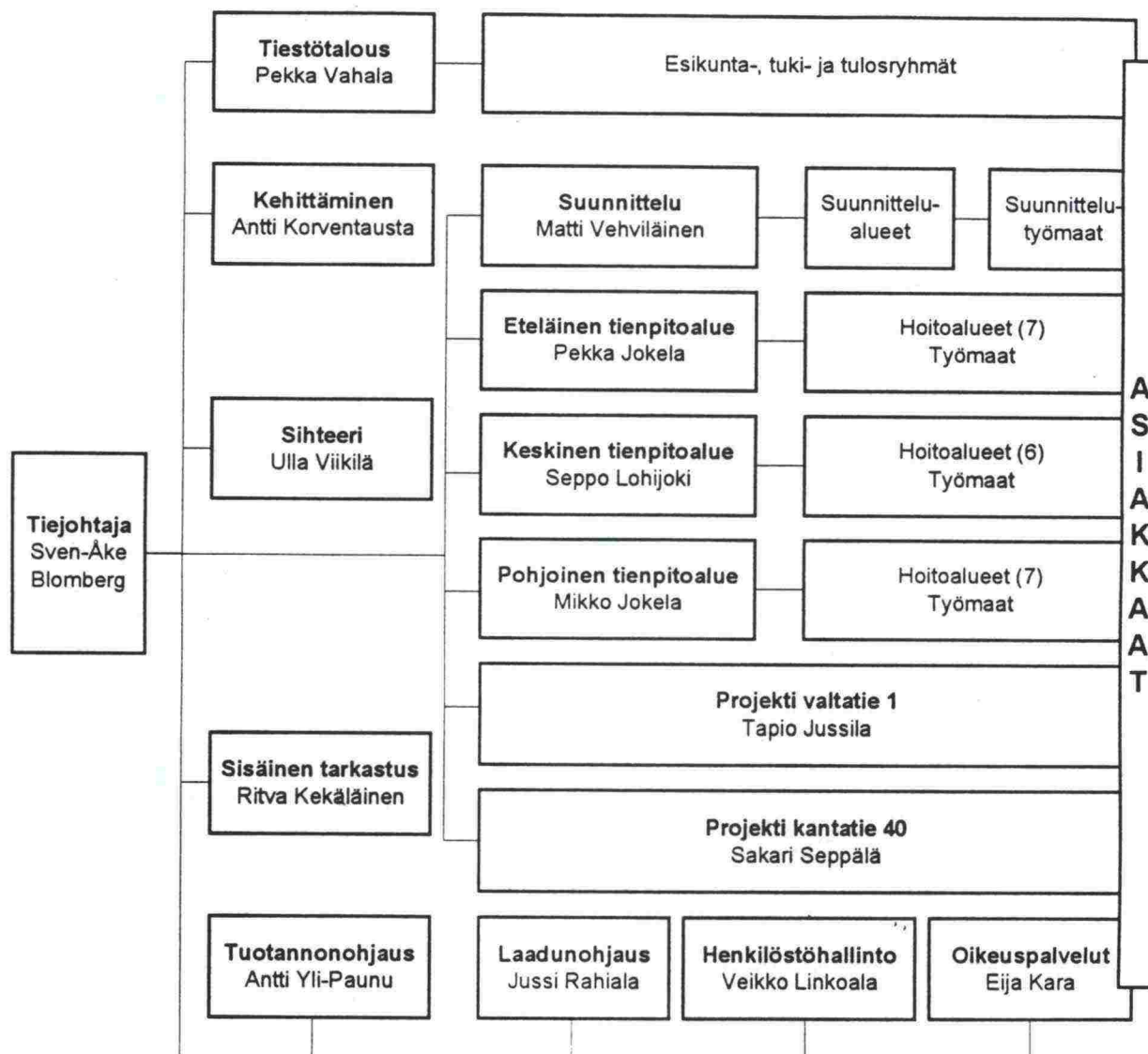
Piirin kokonaistulos oli kertomusvuoden osalta niin myönteinen, että meidät oikeutettiin suorittamaan henkilökunnalle tulospalkkioina yhteensä rahasumma, joka oli 3,2 % koko piirin palkkasummasta eli 3,9 milj. markkaa. Henkilöstömenosäästöt nousivat vastaavana aikana 9,7 miljoonaan ja toiminnan kokonaistaloudellisuus parani 2,5 %:lla. Tiestön pintakunto parani ja liikenneturvallisuus tiestöllämme koheni. Myöskin tienpidon ympäristövaikutustavoitteissa oli edistyminen erittäin hyvää.

Yhteenvetona edelläkerrotusta on tehtävä se johtopäätös, että piirin toiminta oli aktiivista taloudellisuus- ja vaikuttavuustavoitteellista työskentelyä, johon ulkoisissa puitteissa vallinneet häiriötekijät eivät pystyneet vaikuttamaan lamaannuttavasti. Nähtäväksi jää pystyykö piiri edelleen parantamaan toimintaansa kuluvana vuonna siinä määrin että asetetut kiristetyt tavoitteet ylittyvät.



Sven-Åke Blomberg

ORGANISAATIO



TOIMINTAYMPÄRISTÖSSÄ MUUTOKSIA

LIIKENTEEN KEHITYS

Turun tiepiirin alueella olevista automaattisista mittauspisteistä saatujen tietojen mukaan liikennemäärä laski 1,7 % vuoden 1992 vastaavasta. Liikenne pysyi ennallaan Turun itäpuolisilla valtateilla 1, 9 ja 10 sekä pohjoispuolella valtatiellä 8. Keskimäärin liikenteen määrä alittaa vähän vuoden 1990 tason.

KUSTANNUSTASON KEHITYS

Kustannustaso laski tienrakennusindeksin indeksillä mitattuna 3 pistettä eli parisen prosenttia. Vuoden 1993 tienrakennusindeksin taso oli 127 pistettä. Lasku vuoteen 1992 verrattuna on noin 2 prosenttia. Päälystysurakoiden osalta, joista Turun tiepiirillä on vertailutietoa, vaikutti siltä, että hintoihin ei sisällynyt käyttöomaisuuden poistoja. Hankkeissa, joiden kustannuksista osittain vastasivat kunnat, alkoi esiintyä hidastustoivomuksia kuntien talaoudellisen tilanteen takia.

PIIRIN SUPISTAMINEN

Vuoden 1993 alussa Turun tiepiirin teistä 11 % ja liikenteestä 9 % siirtyi Hämeen tiepiiriin. Perustienpidon tarve supistui vähemmän, koska lauttojen määrä saaristossa lisääntyi. Hämeen piiriin siirtyneet kunnat olivat: Kihniö, Parkano, Ikaalinen, Hämeenkyrö, Viljakkala ja Mouhijärvi. Supistumisen yhteydessä Parkanon ja Hämeenkyrön hoitoalueet sekä osa Vammalan hoitoalueesta siirtyi Hämeen tiepiirille.

HENKILÖSTÖMENOJEN SÄÄSTÖ

Vuoden 1993 tulossopimuksessa henkilöstömenojen säästötavoite oli 4 % vuoden 1992 palkkasummasta. Säästötavoite saavutettiin ollen 6,65 %, johon sisältyvät myös lautta-alusten määrän lisäyksestä aiheutuvat henkilöstömenot. Jos lautta-alusten palkkausmenot kokonaisuudessaan jätetään laskennan ulkopuolelle, on piirin palkkausmenojen säästö v. 1993 noin 7,9 %.

Toimintamuutoksia organisaation ja resurssitarpeen osalta on suunniteltu kahdessa mittavassa selvityksessä, joista toinen koski maasto-organisaatiota ja toinen piirikonttoriorganisaatiota. Edellä mainittujen selvitysten perusteella otettiin uusi organisaatio käyttöön vuoden 1994 alusta. Turun tiepiiri toimi kokeilupiirinä tuotantosopimusmenettelyssä. Tuotantosopimuksen laativat keskenään tielaitoksen keskushallinto ja Turun tiepiiri.

LIIKENNEYMPÄRISTÖÄ KOSKEVAT MUUTOSPAINEEET

Lakiluonnos ympäristövaikutusten arviointiprosessista (YVA) velvoitti piiriä toimimaan lain hengen mukaisesti esim. moottoritien Helsinki - Turku suunnittelutyömaalla. Piirissä valmistettiin myös pieniä suunnitteluhankkeita koskevat ympäristövaikutusten arviointiprosessin ohjeet. Paikallistieperintää koskevat muutokset lossien osalta toteutettiin tielakiin. Lain perusteella kunnat vapautettiin paikallistielossien ylläpidosta. Kyseinen muutos aiheutti sen, että kunnat eivät ole enää kovin halukkaita muuttamaan losseja silloiksi.

Uusi aluehallintolaki velvoittaa tiepiiriä olemaan yhteydessä maakuntaliittoihin kaikkien merkittävien tiehankkeiden tai ohjelmien osalta.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

LIKENNETURVALLISUUS

Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä jäi kuluneena vuonna huomattavasti alle katoksi asetetun 641:n. Raportoituja henkilövahinko-onnettomuuksia oli tammikuun alkuun mennessä 517. Liikenneturvallisuutta parannettiin piirissä perustienpidon investoinneilla, nopeusrajoituksilla sekä tiemestarin suorittamilla pikatoimilla. Edellä mainituilla toimilla saavutettiin piirille asetettu tavoite henkilövahinkovähentämisessä.

YMPÄRISTÖ

Tielaitoksen tulostavoitteena v. 1993 oli vähentää tieliikenteestä pohjavedelle aiheutuvia haittoja ja meluhaittoja sekä parantaa taajamien liikenneympäristöä. Turun tiepiirissä valmistuivat pohjavesia koskevat selvitykset: *Tienpidosta pohjavedelle aiheutuvien haittojen hallinta ja ehkäisy ja vaarallisten aineiden kuljetuksista pohjavesille aiheutuvien riskien todennäköisyys, hallinta ja ehkäisy* sekä *Yleisten teiden liikennemeluselvitys ja Turun tiepiirin liikennepäästöselvitys*.

Pohjavesien osalta todettiin, että 20 pohjavesialueessa teiden suolaus on ainakin osasyynä kohonneisiin kloridipitoisuuksiin. Pohjavesien seuranta-ohjelma käynnistettiin 1993. Pohjavesien rakenteellisen suojauksen ohjelmointi käynnistyy 1994. Meluselvitysten osalta piirin tiestötalousyksikkö laati toimenpideselvityksiä Turun kaupungin alueelle ja kiireellisin kohde suunnitellaan ja toteutetaan 1994. Piiri pääsi mukaan tielaitoksen ja Ympäristötaiteen säätiön 1994 käynnistämään melusteiden arkkitehtikilpailuun Rauman kohteella. Tieympäristön osalta merkittävä rakennushanke oli Rauma E.

TALVIHOITO

Tiepiirin ja keskushallinnon tulossopimuksessa vuodelle 1993 määriteltiin yhtenä tavoitteena talvihoito. Piirin tiekilometrejä seurattiin kunnossapitoluokittain liukkaudentorjunnan, lumenpoiston ja tasaisuuden osalta. Talvihoidon taso oli tehtyjen mittausten mukaan 87,3 %, eli talvihoidon taso oli hyvä.

PÄÄLLYSTEET

Tavoitteena piirillä oli kuntotasotavoitteen alittavien teiden enimmäismäärä 900 km. Urien osalta 0 km. Kuntotason alitti 1.1.1993 1137 km. Vuoden lopussa huonokuntoisia teitä oli yhteensä 1010 km.

TUOTEPAKETTIKOKEILU - KOKEILUPIIRINÄ TOIMIMINEN

Piirin tarkistettuun tulossopimukseen sisältyivät tiepiirin strategian ja tulostavoitteiden 1993 ohella tuotekortit. Tuotekortit oli määritelty seuraavista tuotteista: talvihoito, lauttaliikenne, muu hoito/km, päällystetyn tiestön ylläpito, sorateiden ylläpito, siltojen ja tielaiturien ylläpito, lautta- ja lossihankinnat/kpl, valtakunnallinen kehittämishanke / Vt 1 Paimio - Turku mo, valtakunnallinen kehittämishanke / kt 40 Raisionlahti - Kausela, valtakunnallinen kehittämishanke / rantaradan tiejärjestelyt, kehittämishankkeiden suunnittelu, liikenneympäristön parantaminen ja viranomaispalvelut. Tuotepakettikokeilusta on saatu positiivista palautetta. Kokeilu on leviämässä myös muihin piireihin.

TULOSPALKKIO VUODESTA 1993

Turun tiepiirin tulos vuodelta 1993 on erittäin hyvä. Toimenpiteiden vaikutukset tie- ja liikenneoloihin ovat päällystetyn tiestön kuntoa lukuunottamatta ylittäneet tavoitetaso. Taloudellinen tulos on liikennetalousmittareiden mukaan erittäin hyvä. Edellä mainitulla tuloksella piiri saavutti 3,2 %:n tulospalkkion.

VOIMAVARAT

Vakinainen henkilöstö jakautui tehtäväryhmittäin seuraavasti:

	1992	1993
	hlö	hlö
<i>Yleis- ja keskijohto</i>	6	6
<i>Tuotantojohto</i>	221	215
<i>Tekninen esikuntahenkilöstö</i>	30	30
<i>Hallinnollinen esikuntahenkilöstö</i>	15	13
<i>Hallinnollinen suoritushenkilöstö</i>	189	180
<i>Tuotannon suoritushenkilöstö</i>	549	524
<i>Yhteensä</i>	1010	968

<i>Pääkalusto</i>	1980	1990		1993	
	<i>määrä kpl</i>	<i>määrä kpl</i>	<i>käyttö- aste %</i>	<i>määrä kpl</i>	<i>käyttö- aste %</i>
<i>Tiehöylät</i>	89	73	38	67	51
<i>Kuorma-autot</i>	121	110	79	92	74
<i>Kevytkuorma-autot</i>	25	30	55	28	59
<i>Pakettiautot</i>	27	38	57	38	51
<i>Kuormaajat</i>	25	24	41	20	36
<i>Traktorit</i>	76	44	21	36	25

KUSTANNUKSET JA RAHOITUS

KUSTANNUKSET (Mmk/tr-ind. 127)

	88	89	90	91	92	93
Piirin toimintakustannusten kehitys:						
Kunnossapito	330	331	323	292	314	304
Rakentaminen	211	219	259	325	446	361
Suunnittelu	45	62	67	58	62	42
Eril.tukitoiminnot	27	27	16 *	43**	44	37
Yhteensä	613	639	665	718	866	744

Käyttöomaisuusinvestoinnit:

Talonrakennus				8	20	16
Kalusto				16	29	17
Yhteensä				24	49	33

Maa-alueet ja korvaukset:

Avustukset:

Yksityistiet				20	21	23
Rakennuslain 136a §				1	6	-
Yhteensä				21	27	23

* organisaatiomuutos

** laskentaperusta muuttunut

RAHOITUS (Mmk/tr-ind. 127)

	92	93
Perustienpidon rahoitus	492	456
Kehittämisen rahoitus	352	278
Ulkopuolisille tehtävien töiden rahoitus	13	27
Talonrakennukset	20	16
Alueiden hankinta ja korvaukset	31	28
Laskennalliset erät	35	36
Yhteensä	943	841

TULOSTILINPÄÄTÖS

TULOSLASKELMA (pääotsikoin)	1992 Mmk	1993 Mmk
Tuotot	811,7	889,3
Varsinaiset toimintakulut	- 722,4	- 778,6
Käyttökate	89,3	110,7
Poistot	- 17,5	- 16,9
Toiminnallinen tulos	71,8	93,8
Muut tuotot ja kulut	3,0	2,0
Tilikauden tulos	74,8	95,8
Henkilöstö keskimäärin	1248	1128

TASE (pääotsikoin)	1992 Mmk	1993 Mmk
------------------------------	---------------------------	---------------------------

VASTAAVAA		
Rahoitusomaisuus	60,6	46,1
Vaihto-omaisuus	862,8	885,0
Käyttöomaisuus	197,1	202,7

Vastaavaa yhteensä	1120,5	1133,8
---------------------------	---------------	---------------

VASTATTAVAA		
Lyhytaikainen vieras pääoma	25,4	26,4
Pitkäaikainen vieras pääoma	1095,1	1107,4

Vastattavaa yhteensä	1120,5	1133,8
-----------------------------	---------------	---------------

PÄÄTUNNUSLUVUT	1992	1993
-----------------------	-------------	-------------

Sidotun pääoman tuotto-% (SPOT-%)	6,8	8,5
Toiminnallinen tulos-%	8,8	10,5
SPO:n kierto nopeus	0,7	0,8
Jalostusarvo/henkilö (1000 mk)	238,6	259,3

PÄÄTUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET 1993

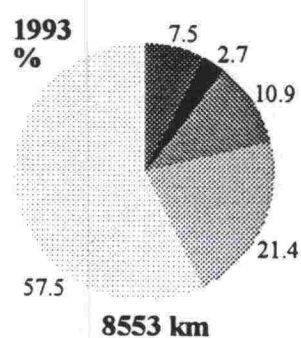
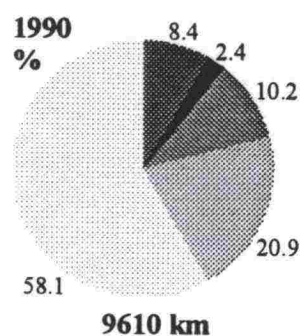
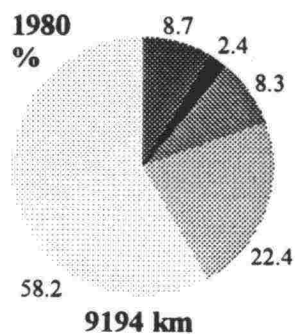
Sidottu pääoma (SPO)	=	Taseen loppusumma ./. lyhytaikainen vieras pääoma
Sidotun pääoman tuotto-% (SPOT-%)	=	$100 \times \frac{\text{Toiminnallinen tulos}}{\text{SPO}}$
Toiminnallinen tulos-%	=	$100 \times \frac{\text{Toiminnallinen tulos}}{\text{Tuotot}}$
SPO:n kiertonopeus	=	$100 \times \frac{\text{Tuotot}}{\text{SPO}}$
$\frac{\text{Jalostusarvo}}{\text{Henkilö}}$	=	$\frac{\text{Käyttökate} + \text{palkat ja sosiaalikulut} + \text{vuokrat}}{\text{Henkilömäärä}}$

AVAINTIETOJA

TIET

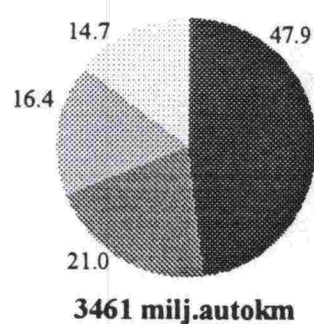
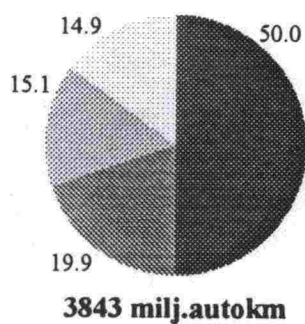
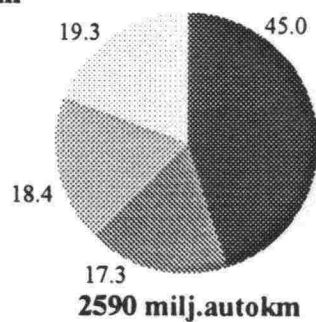
Tiepituus tieluokittain

- valta
- kanta
- seudulliset
- kokooja
- yhdys



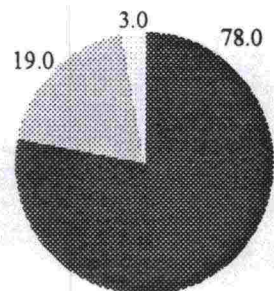
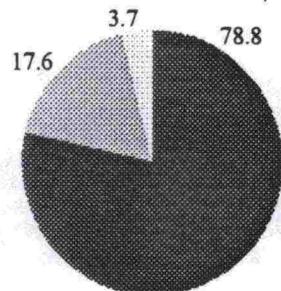
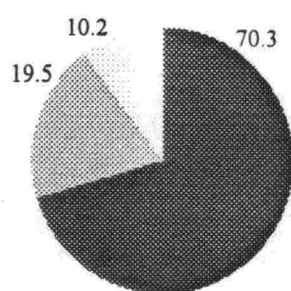
Liikennesuorite tieluokittain

- valta + kanta
- seudulliset
- kokooja
- yhdys

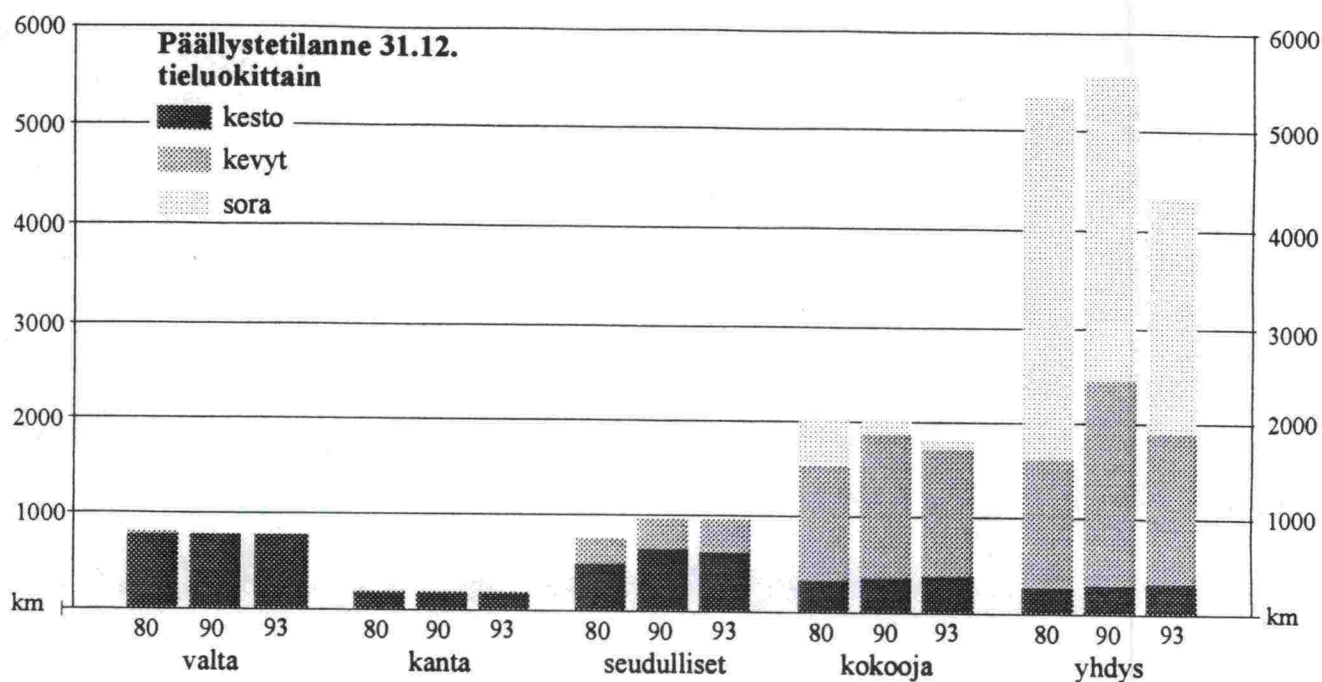


Liikennesuorite päällystetyypeittäin

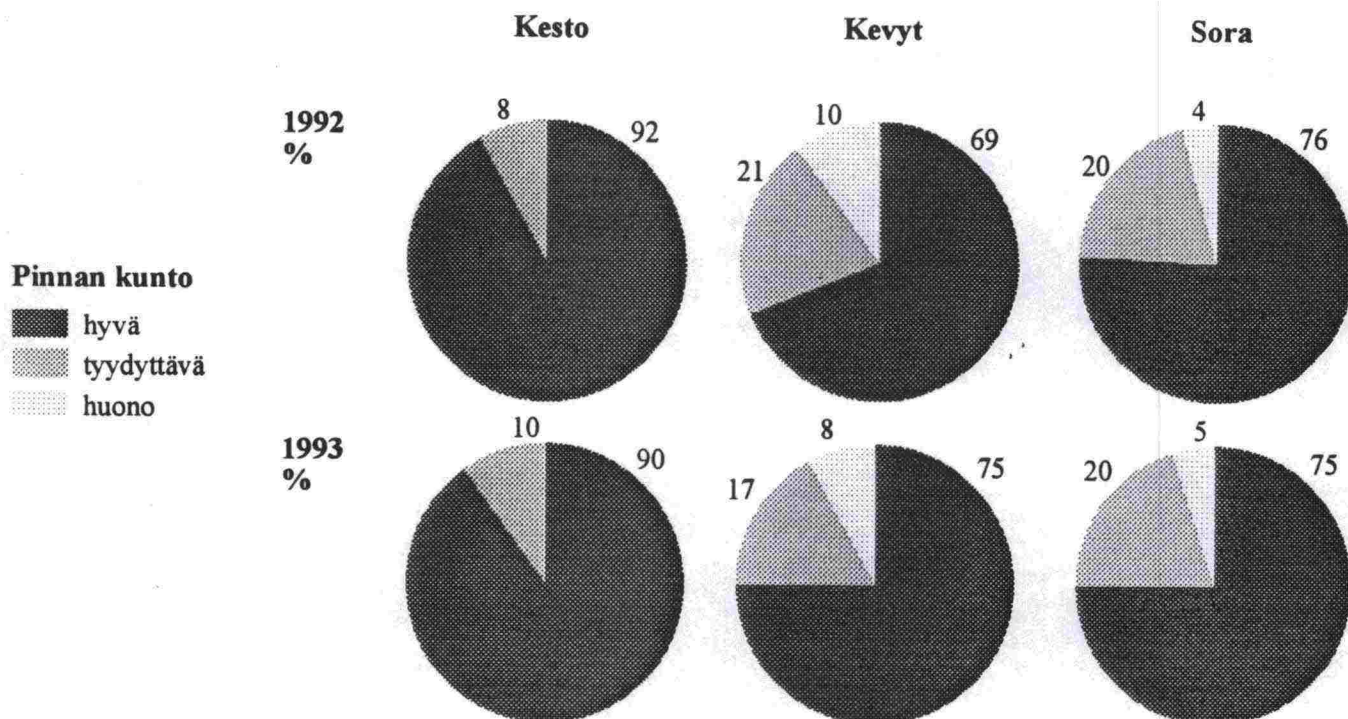
- kesto
- kevyt
- sora



TIET



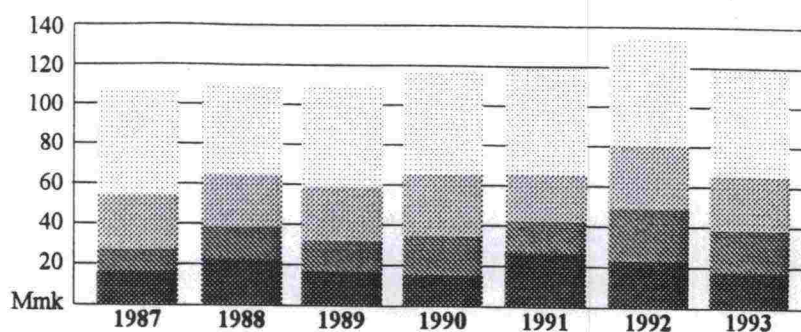
TEIDEN KUNTO PÄÄLLYSTETYYPEITTÄIN



TOIMENPIDEKUSTANNUKSET (Tr-ind. 127)

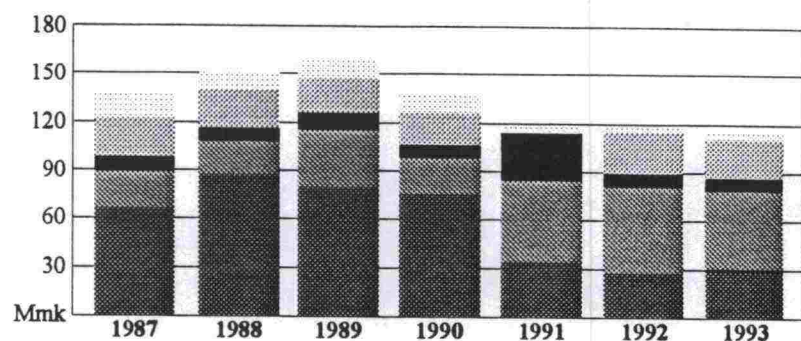
Hoidon kustannukset

- lautat
- muu hoito
- liukkauden torjunta
- lumityöt



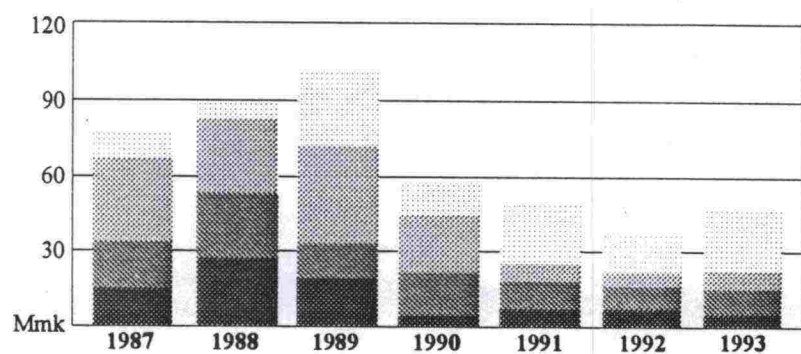
Kunnostuksen kustannukset

- muu hoito
- sorateiden kunnostus
- päällysteen paikkaus
- kevyt päällysteet
- kestopäällysteet



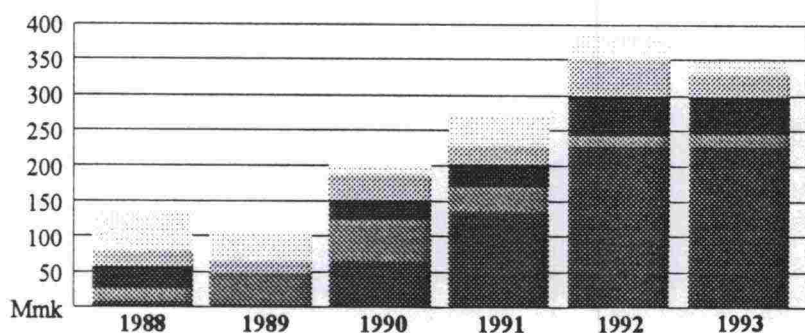
Peruskorjauksen kustannukset

- sillat
- sorateiden rakenteen parantaminen
- öljysorateiden rakenteen parantaminen
- kestopäällystien rakenteen parantaminen



Kehittämisen kustannukset

- uudet yhteydet
- kevyen liikenteen järjestelyt
- ohikulkutiet
- turvallisuusjärjestelyt
- suuntauksen parantaminen
- kapasiteetin lisäys



Kustannukset %-jakaumatrendinä toimenpideryhmittäin

- kehittäminen
- peruskorjaus
- kunnostus
- hoito

